

Az SZTE kutatói webtérképet készítenek az agresszíven terjedő inváziós növényfajokról

2020. október 07.

A Szegedi Tudományegyetem geográfus, geoinformatikus és ökológus kutatói az Agrártudományi Kutatóközpont szakembereivel közösen küzdenek az agresszíven terjedő inváziós növényfajok visszaszorításáért. Az Inváziós Fajok Országos Térinformatikai Adatbázisának elkészítése, és webtérképen való közzététele a céljuk.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– Az utóbbi évtizedekben egyre erősebben jelentkező probléma **a biológiai invázió**, mely a felmérések szerint jelenleg **a magyar természetvédelem legnagyobb kihívása** – jelentette ki *Dr. habil. Szilassi Péter*, az SZTE TTIK Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék egyetemi docense, a kutatócsoport vezetője

Milyen problémákat okoznak az agresszíven terjedő inváziós növényfajok?

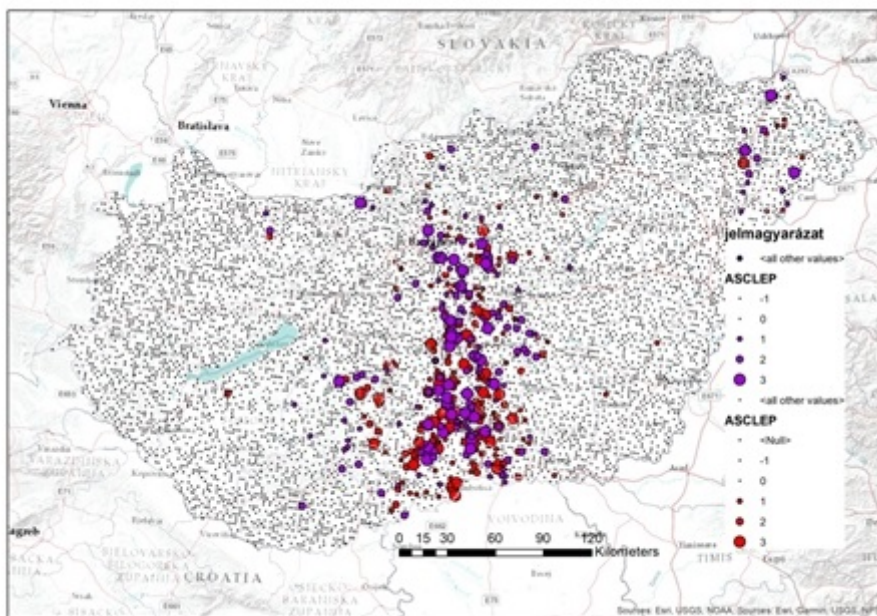
Az élőhelyek megőrzése és őshonos fajok védelme nem csupán a természetvédelem szempontjából fontos.

A **lakosság egészségügyi állapota** szempontjából is kiemelten fontos kérdés az agresszíven terjedő, özönnövények visszaszorítása. A zömében más kontinensről behurcolt vagy betelepített növények közül a parlagfű a legismertebb, de más invazív fajok pollenje is allergén hatású.

Az inváziós növények elszaporodása az árterekben is fokozódott az utóbbi években. Ennek következtében nőtt az **árvízi kockázat**.

Hogyan védekezhetünk e „növényi invázió” ellen?

– **A természetvédelmi, árvízvédelmi és népegészségügyi szakemberek csak akkor tudnák eredményesen felvenni a harcot ezzel a környezeti problémával, ha naprakész, országos léptékű digitális térképi adatbázissal rendelkeznének** a legjelentősebb özönnövények előfordulásáról – magyarázta a szakember. – Mivel a biológiai invázió rendkívül gyors folyamat, ezért e rendkívül súlyos környezet és természetvédelmi **probléma megoldására csak akkor van esély**, ha tisztában vagyunk Magyarország inváziós fertőzöttségének mértékével, annak aktuális térbeli jellemzőivel, ha **azonosítani tudjuk a fertőzési gócpontokat, a fajok terjedési útvonalaait. Sajnos ilyen országos adatbázis mindeközéig nem áll a szakemberek rendelkezésére.**

Példa a kutatócsoport által vizsgált hat özönnövény előfordulási adatbázisából: A selyemkóró (Asclepias syriaca) előfordulása és fertőzésének mértéke a EU LUCAS adatbázis magyarországi földfelszíni pontjain 2009-ben és 2018-ban. (A piros szín a 2009-es a lila szín a 2018-as állapotot jelzi.)

2020 szeptemberében a **Szegedi Tudományegyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékének** vezetésével az **Szegedi Tudományegyetem Ökológia Tanszékének**, valamint az **Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani és Agrokémiai Intézetének** közreműködésével jött létre az a kutatócsoport, mely e témában kompetens geográfus, geoinformatikus, ökológus, valamint talajtanos és agrárszakemberekből áll.

Melyek a kutatócsoport céljai?

– **Az Inváziós Fajok Országos Térinformatikai Adatbázisának elkészítése, és webtérképen való közzététele** a célunk – közölte a kutatócsoport vezetője. – **Ez** amellet, hogy segítené az országos léptékű területi, természet és környezetvédelmi, árvízvédelmi valamint erdészeti tervezést **lakosság**

felvilágosítását e téren, javítaná a környezettudatosságot, felhívna a figyelmet a probléma fontosságára, látványosan demonstrálná ezen ökológiai és egészségügyi probléma megoldással kapcsolatos kormányzati erőfeszítéseket.

A Plants nevű rangos tudományos folyóiratban tették közzé a szegedi kutatók első eredményeiket. Publikációjukban sikerült meghatározniuk a Dél-Alföldön robbanásszerűen terjedő selyemkóró ([https://hu.wikipedia.org/wiki/Selyemk%C3%B3r%C3%B3_\(n%C3%B6v%C3%A9nyfaj\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Selyemk%C3%B3r%C3%B3_(n%C3%B6v%C3%A9nyfaj))) terjedését befolyásoló földrajzi tényezők körét, az inváziót okozó környezeti változók súlyát. Elkészítették e faj potenciális elterjedési térképét, segítve a terjedés elleni hatékony védekezést.

– Az inváziós növényfajok megjelenését és terjedését befolyásoló környezeti – azaz: talajtani, vízrajzi, klimatikus és antropogén – tényezők vizsgálata azért is fontos, mert általa megérthetjük klímaváltozás és az özönfajok terjedése közötti kapcsolatot is – magyarázta *Dr. habil. Szilassi Péter*.

A **hat legelterjedtebb magyarországi inváziós növényfaj** – a selyemkóró, a keskenylevelű ezüstfa (https://hu.wikipedia.org/wiki/Keskenylevel%C5%B1_ez%C3%BCstfa), az aranyvessző (<https://hu.wikipedia.org/wiki/Aranyvessz%C5%91>), a gyalogakác (<https://hu.wikipedia.org/wiki/Gyalogak%C3%A1c>), a bálványfa ([/b%C3%A1lv%C3%A1nyfa](https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1lv%C3%A1nyfa)), az akác (<https://hu.wikipedia.org/wiki/Ak%C3%A1c>) – **térbeli jelenlétét bemutató digitális térképek előállítását** már elkezdtek a kutatók. E térképek mutatják a vizsgált özönfajok előfordulási adatait a **2009, 2012, 2015 és 2018-as** években.

A kutatók **országos fedettségben** évente kb. 5000 földfelszíni pont fertőzöttségét elemezték az EU LUCAS felszínborítási adatbázisának földfelszíni fényképfelvételei alapján.

Ilyen volt és ilyen lett....Az inváziós fajok erőteljes terjedése az EU LUCAS adatbázisának földi fotóin is nyomon követhető. Az ugyanazon pontokban 3 évenként készült fotókon látszik, hogy a selyemkóró intenzíven terjed – például elhagyott szőlőben, vagy: homoki gyepen, vagy: felhagyott szántón.

– Terveink szerint **a földfelszíni adatokat műholdas és távérzékelési adatokkal, drónfelvételek térinformatikai elemzésével is kiegészítjük** – vázolta a jövőt a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar egyetemi docense. – Emellett a természetjárókkal, és természetvédelmi **civil szervezetekkel együttműködve közösségi gyűjtésű** – például mobil applikációval rögzített – **terepi adatokra is számítunk** majd.

Az SZTE TTIK Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék, valamint az Agrártudományi Kutatóközpont szakemberei a vizsgált növényfajok elterjedési térképeit digitális webtérképeken teszik majd elérhetővé minden érdeklődő számára.

SZTEinfo

Fotók: Bobkó Anna, Sz. P.

Korábban írtuk:

Vámbéry nyomdokain járt, környezeti katasztrófa veszélyéről szól az SZTE geográfusa ([/sztehirek/2019-oktober/vambery-nyomdokain-jart?folderID=49833&objectParentFolderId=19396](#))

Az SZTE geográfusa, Szilassi Péter tudománynépszerűsítőként lett Teleki Sámuel-érmes ([/sztehirek/2017-julius/szte-geografusa](#))

Emlékexpedíció a 6 évvel ezelőtti etiópai tragédia helyszínén, emléktáblák a világgjáróknak ([/sztehirek/2018-januar/emlekexpedicio-6-evvel?](#)

[folderID=42672&folderID=42672&objectParentFolderId=21798](#))

Etiópai hangulatok avagy Tamás, Gábor! Még mindig hazavárunk! ([/sztehirek/hirarchivum/2012-oktober/etiopiai-hangulatok](#))

A Szegedi Tudományegyetem két munkatársa az etiópai merénylet áldozata ([/sztehirek/hirarchivum/2012-januar/szegedi-tudomanyegyetem](#))